

Brüssel, 9. oktoober 2024
(OR. en)

14323/24

Institutsioonidevaheline
dokument:
2024/0255(NLE)

UD 206
MED 42
POLCOM 268
ECOFIN 1115
COMER 117

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	8. oktoober 2024
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2024) 443 final/2
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondliku konventsiooniga loodud ühiskomitees seoses kõnealuse ühiskomitee otsuse nr 1/2023 muudatusega, et lisada alates 1. jaanuarist 2025 kohaldatavate Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondliku konventsiooni muudatuste hulka üleminekusätted

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2024) 443 final/2.

Lisatud: COM(2024) 443 final/2

Brüssel, 8.10.2024
COM(2024) 443 final/2

2024/0255 (NLE)

CORRIGENDUM

This document corrects COM(2024)443 final of 8.10.2024

Insertion of the interinstitutional reference.

Concerns all language versions

The text shall read as follows:

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

**seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel Euroopa – Vahemere piirkonna
sooduspäritolureeglite piirkondliku konventsiooniga loodud ühiskomitees seoses
kõnealuse ühiskomitee otsuse nr 1/2023 muudatusega, et lisada alates 1. jaanuarist 2025
kohaldatavate Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondliku
konventsiooni muudatuste hulka üleminekusätted**

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Euroopa Liit on alla kirjutanud Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondlikule konventsioonile ja on esindatud kõnealuse konventsiooniga loodud ühiskomitees. Käesolevas ettepanekus käsitletakse otsust, millega määratakse kindlaks liidu nimel ühiskomitees võetav seisukoht seoses alates 1. jaanuarist 2025 kohaldatava konventsiooni üleminekusätteid käsitleva otsusekavandatud vastuvõtmisega.

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondlik konventsioon

Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondlik konventsioon¹ (edaspidi „konventsioon“) sisaldab sätteid nende kaupade päritolu kohta, millega kaubeldakse konventsiooniosaliste vahel sõlmitud asjaomaste lepingute alusel.

Konventsiooniga luuakse vabakaubanduslepingute võrgustiku jaoks päritolureeglite mitmepoolne raamistik, ilma et see piiraks neis lepingutes sätestatud põhimõtete kohaldamist. Konventsioon võimaldab diagonaalset kumulatsiooni 25 konventsiooniosalise vahel, kelleks on Euroopa Liit, Island, Liechtenstein, Norra, Šveits, Alžeeria, Egiptus, Iisrael, Jordaania, Liibanon, Maroko, Palestiina,² Süüria, Tuneesia, Türgi, Albaania, Bosnia ja Hertsegoviina, Põhja-Makedoonia, Montenegro, Serbia, Kosovo,* Fääri saared, Moldova Vabariik, Gruusia ja Ukraina (edaspidi „konventsiooniosalised“). Konventsioon jõustus liidu suhtes 1. mail 2012.

Konventsiooni muudeti Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondliku konventsiooni ühiskomitee 7. detsembri 2023. aasta otsusega nr 1/2023, millega muudetakse Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondlikku konventsiooni. See otsus jõustub 1. jaanuaril 2025³.

2.2. Ühiskomitee

Konventsiooni artikli 3 lõike 1 alusel loodud ühiskomitee võtab vastu konventsiooni muudatused, haldab seda ning tagab selle nõuetekohase rakendamise kooskõlas selle artikliga 4. Ühiskomitee töökorra artikli 12 kohaselt võtavad ühiskomitee otsused vastu ühehäälselt need konventsiooniosalised, kelle suhtes konventsioon on jõustunud ja kes on ühiskomitee koosolekul kohal või esindatud.

Konventsiooniosalistel, kelle suhtes konventsioon on jõustunud, on hääleõigus. Igal konventsiooniosalisel on üks hääl.

2.3. Ühiskomitee kavandataav akt

Ühiskomitee peab oma 16. koosolekul vastu võtma otsuse alates 1. jaanuarist 2025 kohaldatava konventsiooni üleminekusätete kohta (edaspidi „kavandataav akt“).

Kavandatava akti eesmärk on kehtestada ühe aasta pikkuseks ajavahemikuks üleminekusätted. Üleminekusätted tagavad diagonaalse kumulatsiooni järjepideva kohaldamise ja sooduskohtlemise võimaldamise vastavalt konventsioonile.

¹ ELT L 54, 26.2.2013, lk 4.

² Sellist nimekasutust ei tõlgendata Palestiina riigi tunnustamisena ning see ei mõjuta selles küsimuses võetud liikmesriikide individuaalseid seisukohti.

* See nimetus ei piira seisukohti staatuse suhtes ning on kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1244 ja Rahvusvahelise Kohtu arvamusega Kosovo iseseisvusdeklaratsiooni kohta.

³ ELT L, 2024/390, 19.2.2024.

Kavandataav akt muutub konventsiooniosalistele siduvaks kooskõlas konventsiooni artikli 4 lõike 3 punktiga a, milles on sätestatud: „Ühiskomitee võtab oma otsusega vastu käesoleva konventsiooni muudatused.“ Artikli 4 lõike 3 viimases lauses on lisaks sätestatud: „Konventsiooniosalistes rakendavad käesolevas lõikes osutatud otsuseid kooskõlas oma õigusaktidega.“

See ühiskomitee otsuse nr 1/2023 muudatus peaks jõustuma 1. jaanuaril 2025.

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

Konventsiooni kohaldatakse nii, et viide sellele lisatakse konventsiooniosalistes asjakohaste kahepoolsete lepingute päritolureegleid käsitlevatesse protokollidesse.

Praegu põhinevad Euroopa – Vahemere piirkonnas kumulatsioonivõimalused konventsiooniosalistes vaheliste lepingute võrgustikul, millega tagatakse ühesuguste päritolureeglite kohaldamine. Need hõlmavad nii konventsiooni kehtivaid reegleid kui ka kahepoolseid protokolle, milles käsitletakse mõiste „päritolustaatusena tooted“ määratlust ja konventsioonieelse halduskoostöö meetodeid (edaspidi „konventsioonieelsed protokollid“).

Samal ajal jõustusid alates 1. septembrist 2021 kahepoolset reeglid, mida kohaldatakse konventsiooni suhtes vabatahtlikult, kuni konventsiooni muudatuses kokku lepatakse ja see jõustub (edaspidi „üleminekureeglid“).

Konventsiooni muudeti Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondliku konventsiooni ühiskomitee 7. detsembri 2023. aasta otsusega nr 1/2023, mis jõustub 1. jaanuaril 2025. Selle õiguslik tagajärg on see, et konventsiooni kehtivad reeglid ja üleminekureeglid alates sellest kuupäevast enam ei kehti.

Paljud konventsiooniosalistes andsid ühiskomitee sekretariaadile teada, et nad ei suuda riigisiseste menetluste pikkuse tõttu oma päritolureeglite protokolle enne 1. jaanuari 2025 viidetega konventsiooni muudetud reeglitele ajakohastada.

See tooks endaga kaasa olukorra, kus mõni konventsiooniosaline kohaldab konventsiooni muudetud reegleid, samas kui teised kohaldavad endiselt konventsiooni kehtivaid reegleid või konventsioonieelseid protokolle. See võib rikkuda praegused diagonaalse kumulatsiooni võimalused ning mõjutada kaubavoogusid Euroopa – Vahemere piirkonnas.

Kui üleminek konventsiooni muudetud reeglitele ei ole kõigi konventsiooniosalistes jaoks üheaegne, ei tohiks see endaga kaasa tuua vähem soodsat olukorda, kui see on kehtiva õigusraamistiku puhul praegu võimalik.

Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondliku konventsiooni kohaldamist käsitlevad üleminekusätted tuleks kehtestada ühe aasta pikkuseks ajavahemikuks. See tagab diagonaalse kumulatsiooni järjepideva kohaldamise ja sooduskohtlemise võimaldamise vastavalt konventsioonile, kuni kõigi kahepoolsete protokollide vastavusse viimine konventsiooni muudetud reeglitega on lõpule viidud.

Üleminekumeetmed peaksid hõlmama järgmist.

- Võimalus nõuda sooduskohtlemist selliste päritolutõendite esitamisel, mis on välja antud enne 1. jaanuari 2025 vastavalt väljaandmise ajal kohaldatavatele päritolureeglitele ning esitatud nende kehtivuse ajal või pärast seda, kui see on lubatud.
- Halduskoostöö eri reeglite alusel välja antud päritolutõendite kontrollimiseks.
- Konventsiooni kehtivate reeglite kohaldamise jätkamine ühe aasta jooksul samaaegselt konventsiooni muudetud reeglitega.

- Samaaegselt kohaldatavate kahe suguste reeglite kohaselt välja antud päritolutõendite jälgitavuse tagamine päritolutõenditele märke lisamise teel.
- Diagonaalse kumulatsiooni kohaldamine ilma konventsiooniosaliste vaheliste häireteta üleminekul enne 1. jaanuari 2025 kohaldatavatelt eri reeglitelt konventsiooni muudetud reeglitele.
- Selle tagamine, et alates 1. jaanuarist 2026 kohaldatakse konventsiooni muudetud reegleid kõigi konventsiooniosaliste vahel. Selleks annavad konventsiooniosalised korrapäraselt teada oma kahepoolsete protokollide ajakohastamise seisust.

Tagamaks, et kaubavood jätkuvad praeguste kumulatsioonivõimaluste põhjal seni, kuni kõigi Euroopa – Vahemere piirkonna kahepoolsete protokollide vastavusse viimine konventsiooni muudetud reeglitega on lõpule viidud, tuleks konventsiooni kehtivate reeglite kohaldamist jätkata ka nende konventsiooniosaliste vahel, kelle suhtes jõustuvad konventsiooni muudetud reeglid.

Konventsiooni kehtivaid reegleid kasutatakse samaaegselt muudetud reeglitega, mis annab ettevõtjatele võimaluse valida kahe suguste päritolureeglite vahel sõltuvalt olemasolevatest tarneahelatest.

Konventsiooni muudetud reeglid koos konventsiooni kehtivate reeglitega moodustavad kaks eraldi kumulatsioonisüsteemi.

Konventsiooni muudetud reeglid peaksid võimaldama kahe suguste päritolureeglite vahelist läbilaskvust, võimaldades artiklis 7 sätestatud kumulatsiooni kohaldamist, tingimusel et asjaomased tooted vastavad mõlemate reeglite nõuetele.

Konventsiooni muudetud reegleid kohaldavad konventsiooniosalised leppisid kokku, et konventsiooni kehtivate reeglite alusel välja antud päritolutõend tuleks automaatselt konventsiooni muudetud reeglite kohaselt kehtivaks lugeda. Kuna konventsiooni muudetud reeglid on üldiselt leebemad kui konventsiooni kehtivad reeglid, saaks praegustele reeglitele vastavaid kaupu ka konventsiooni muudetud reeglite põhjal päritolustaatusena kaupadeks lugeda; erandiks on siin mõned gruppidesse 2, 4–15, 16 (v.a töödeldud kalandustooted) ja 17–24 klassifitseeritud põllumajandustooted.

Läbilaskvus peaks piirduma ainult nende toodetega, mille puhul konventsiooni muudetud reeglid on leebemad kui konventsiooni kehtivad reeglid.

Konventsiooni muudetud reeglite kohaste päritolustaatusena toodetena saaks käsitada ainult konventsiooni kehtivatele reeglitele vastavaid tooteid.

Seega tähendaks kavandatav muudatus põhimõtteliselt Euroopa – Vahemere piirkonna olemasoleva süsteemi dubleerimist, mis põhineb konventsiooni üleminekureeglite ja kehtivate reeglite samaaegsel kasutamisel.

4. ÕIGUSLIK ALUS

4.1. Menetlusõiguslik alus

4.1.1. Põhimõtted

Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 218 lõikes 9 on sätestatud, et „[n]õukogu võtab komisjoni [...] ettepaneku põhjal vastu otsuse, millega [...] kehtestatakse lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku.“

Mõiste „õigusliku toimega aktid“ hõlmab akte, millel on õiguslik toime asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel. Siia hulka kuuluvad ka sellised õiguslikud vahendid,

mis ei ole rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad, aga mis „võivad mõjutada otsustavalt liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu“⁴.

4.1.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Ühiskomitee on lepinguga, st Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondliku konventsiooniga ettenähtud organ.

Akt, mille ühiskomitee peab vastu võtma, on õigusliku toimega akt. Kavandatav akt on rahvusvahelise õiguse alusel siduv kooskõlas Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondliku konventsiooni artikli 4 lõikega 3.

Kavandatav akt ei täienda ega muuda konventsiooni institutsioonilist raamistikku.

Seega on esildatud otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

4.2. Materiaalõiguslik alus

4.2.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaaloõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatava akti eesmärgist ja sisust, mida liidu nimel võetav seisukoht puudutab.

4.2.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Kavandatava akti peamine eesmärk ja sisu on seotud ühise kaubanduspoliitikaga.

Seepärast on esildatud otsuse materiaaloõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 207 lõike 4 esimene lõik.

4.3. Kokkuvõte

Esildatud otsuse õiguslik alus peaks olema ELi toimimise lepingu artikli 207 lõike 4 esimene lõik koostoimes artikli 218 lõikega 9.

5. KAVANDATAVA AKTI AVALDAMINE

Kuna ühiskomitee aktiga muudetakse konventsiooni, on asjakohane avaldada see akt pärast vastuvõtmist *Euroopa Liidu Teatajas*.

⁴ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 7. oktoober 2014, Saksamaa vs. nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondliku konventsiooniga loodud ühiskomitees seoses kõnealuse ühiskomitee otsuse nr 1/2023 muudatusega, et lisada alates 1. jaanuarist 2025 kohaldatavate Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondliku konventsiooni muudatuste hulka üleminekusätted

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 207 lõike 4 esimest lõiku koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Liit sõlmis nõukogu otsuse 2013/94/EL¹ alusel Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondliku konventsiooni (edaspidi „konventsioon“), mis see jõustus liidu suhtes 1. mail 2012.
- (2) Konventsiooni artikli 4 lõike 1 ja lõike 3 punkti a kohaselt võib konventsiooniga loodud ühiskomitee (edaspidi „ühiskomitee“) võtta otsustega vastu konventsiooni muudatusi.
- (3) Ühiskomitee peab oma 16. koosolekul vastu võtma otsuse üleminekusätete kohta, mis käsitlevad konventsiooni kohaldamist alates 1. jaanuarist 2025.
- (4) Konventsiooni muudeti ühiskomitee otsusega nr 1/2023,² mis jõustub 1. jaanuaril 2025. Konventsiooniosalised on üksmeelel, et üleminekusätteid on vaja praeguste kumulatsioonivõimaluste põhjal toimuvate kaubavoogude jätkumiseks, kuni kõigi kahepoolsete protokollide vastavusse viimine konventsiooni muudetud reeglitega on lõpule viidud.
- (5) Konventsiooniosalised lepivad kokku, et üleminekusätteid kohaldatakse ühe aasta pikkuse ajavahemiku jooksul alates konventsiooni muudatuse jõustumisest kuni 31. detsembrini 2025.
- (6) On asjakohane määrata kindlaks liidu nimel ühiskomitees võetav seisukoht, kuna ühiskomitee otsus on liidule siduv,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Euroopa Liidu nimel ühiskomitee 16. koosolekul võetav seisukoht põhineb ühiskomitee otsuse eelnõul, mis on lisatud käesolevale otsusele.

¹ ELT L 54, 26.2.2013.

² Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondliku konventsiooni ühiskomitee 7. detsembri 2023. aasta otsus nr 1/2023, millega muudetakse Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondlikku konventsiooni (ELT L, 2024/390, 19.2.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2024/390/oj>).

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*